

No part of this product may be reproduced in any form or by any electronic or mechanical means, including information storage and retrieval systems, without written permission from the IB.

Additionally, the license tied with this product prohibits commercial use of any selected files or extracts from this product. Use by third parties, including but not limited to publishers, private teachers, tutoring or study services, preparatory schools, vendors operating curriculum mapping services or teacher resource digital platforms and app developers, is not permitted and is subject to the IB's prior written consent via a license. More information on how to request a license can be obtained from <http://www.ibo.org/contact-the-ib/media-inquiries/for-publishers/guidance-for-third-party-publishers-and-providers/how-to-apply-for-a-license>.

Aucune partie de ce produit ne peut être reproduite sous quelque forme ni par quelque moyen que ce soit, électronique ou mécanique, y compris des systèmes de stockage et de récupération d'informations, sans l'autorisation écrite de l'IB.

De plus, la licence associée à ce produit interdit toute utilisation commerciale de tout fichier ou extrait sélectionné dans ce produit. L'utilisation par des tiers, y compris, sans toutefois s'y limiter, des éditeurs, des professeurs particuliers, des services de tutorat ou d'aide aux études, des établissements de préparation à l'enseignement supérieur, des fournisseurs de services de planification des programmes d'études, des gestionnaires de plateformes pédagogiques en ligne, et des développeurs d'applications, n'est pas autorisée et est soumise au consentement écrit préalable de l'IB par l'intermédiaire d'une licence. Pour plus d'informations sur la procédure à suivre pour demander une licence, rendez-vous à l'adresse <http://www.ibo.org/fr/contact-the-ib/media-inquiries/for-publishers/guidance-for-third-party-publishers-and-providers/how-to-apply-for-a-license>.

No se podrá reproducir ninguna parte de este producto de ninguna forma ni por ningún medio electrónico o mecánico, incluidos los sistemas de almacenamiento y recuperación de información, sin que medie la autorización escrita del IB.

Además, la licencia vinculada a este producto prohíbe el uso con fines comerciales de todo archivo o fragmento seleccionado de este producto. El uso por parte de terceros —lo que incluye, a título enunciativo, editoriales, profesores particulares, servicios de apoyo académico o ayuda para el estudio, colegios preparatorios, desarrolladores de aplicaciones y entidades que presten servicios de planificación curricular u ofrezcan recursos para docentes mediante plataformas digitales— no está permitido y estará sujeto al otorgamiento previo de una licencia escrita por parte del IB. En este enlace encontrará más información sobre cómo solicitar una licencia: <http://www.ibo.org/es/contact-the-ib/media-inquiries/for-publishers/guidance-for-third-party-publishers-and-providers/how-to-apply-for-a-license>.

Classical Greek
Standard level
Paper 2

Wednesday 22 May 2019 (morning)

1 hour 30 minutes

Instructions to candidates

- Do not open this examination paper until instructed to do so.
- Answer all questions on three extracts taken from two options studied.
- Each extract is worth **[15 marks]**.
- The maximum mark for this examination paper is **[45 marks]**.

Answer **all** questions on **three** extracts taken from **two** options studied.

Option A — Homer

Extract 1 Homer, *Odyssey* 22.236–259

ἦ ῥα, καὶ οὐ πω πάγχυ δίδου ἑτεραλκέα νίκην,
 ἀλλ' ἔτ' ἄρα σθένεός τε καὶ ἀλκῆς πειρήτιζεν
 ἡμὲν Ὀδυσσεύς ἠδ' υἱοῦ κυδαλίμοιο.
 αὐτὴ δ' αἰθαλόεντος ἀνὰ μεγάροιο μέλαθρον
 240 ἔζετ' ἀναΐξασα, χελιδόνη εἰκέλη ἄντην.
 μνηστήρας δ' ὠτρυνε Δαμαστορίδης Ἀγέλαος,
 Εὐρύνομός τε καὶ Ἀμφιμέδων Δημοπτόλεμός τε,
 Πείσανδρός τε Πολυκτορίδης Πόλυβός τε δαΐφρων·
 οἱ γὰρ μνηστήρων ἀρετῆ ἔσαν ἔξοχ' ἄριστοι,
 245 ὅσσοι ἔτ' ἔζων περί τε ψυχῶν ἐμάχοντο·
 τοὺς δ' ἤδη ἐδάμασσε βιὸς καὶ ταρφέες ἰοί.
 τοῖς δ' Ἀγέλεως μετέειπεν, ἔπος πάντεσσι πιφαύσκων·
 “ὦ φίλοι, ἤδη σχήσει ἀνὴρ ὅδε χεῖρας ἀάπτους·
 καὶ δὴ οἱ Μέντωρ μὲν ἔβη κενὰ εὐγμᾶτα εἰπών,
 250 οἱ δ' οἴοι λείπονται ἐπὶ πρώτῃσι θύρῃσι.
 τῶ νῦν μὴ ἅμα πάντες ἐφίετε δούρατα μακρά,
 ἀλλ' ἄγεθ' οἱ ἔξ πρώτων ἀκοντίσατ', αἱ κέ ποθι Ζεὺς
 δῶη Ὀδυσσεῖα βλῆσθαι καὶ κῦδος ἀρέσθαι.
 τῶν δ' ἄλλων οὐ κῆδος, ἐπὴν οὗτός γε πέσησιν.”
 255 ὣς ἔφαθ', οἱ δ' ἄρα πάντες ἀκόντισαν ὡς ἐκέλευεν,
 ἰέμενοι· τὰ δὲ πάντα ἐτώσια θῆκεν Ἀθήνη,
 τῶν ἄλλος μὲν σταθμὸν εὐσταθέος μεγάροιο
 βεβλήκει, ἄλλος δὲ θύρην πυκινῶς ἀραρυῖαν·
 ἄλλου δ' ἐν τοίχῳ μελίη πέσε χαλκοβάρεια.

1. (a) ἦ ῥα ... κυδαλίμοιο (lines 236–238). Outline Athena's decision. Quotation of the Greek text is **not** required. [3]
- (b) αὐτὴ ... ἄντην (lines 239–240). Identify where Athena is **and** her appearance. Support your answer by quoting the Greek text. [2]
- (c) μνηστήρας ... ἐμάχοντο (lines 241–245). Explain why it was left to these individuals to motivate the suitors. Quotation of the Greek text is **not** required. [2]
- (d) τῶ νῦν ... πέσησιν (lines 251–254). Outline Agelaus's plan. Support your answer by quoting the Greek text. [4]
- (e) ὣς ἔφαθ' ... χαλκοβάρεια (lines 255–259). Describe the outcome of the attack. Support your answer by quoting the Greek text. [4]

Option A — Homer

Extract 2 Homer, *Odyssey* 22.310–329

- 310 Λειώδης δ' Ὀδυσῆος ἐπεσσύμενος λάβε γούνων,
καί μιν λισσόμενος ἔπεα πτερόεντα προσηύδα·
“γουνουῦμαί σ', Ὀδυσεῦ· σὺ δέ μ' αἶδεο καί μ' ἐλέησον·
οὐ γάρ πώ τινά φημι γυναικῶν ἐν μεγάροισιν
εἰπεῖν οὐδέ τι ῥέξαι ἀτάσθαλον· ἀλλὰ καὶ ἄλλους
315 παύεσκον μνηστῆρας, ὅτις τοιαῦτά γε ῥέξοι.
ἀλλὰ μοι οὐ πείθοντο κακῶν ἄπο χειρας ἔχεσθαι·
τῷ καὶ ἀτασθαλίησιν ἀεικέα πότμον ἐπέσπον.
αὐτὰρ ἐγὼ μετὰ τοῖσι θυοσκόος οὐδὲν ἐοργῶς
κείσομαι, ὡς οὐκ ἔστι χάρις μετόπισθ' εὐεργέων.”
320 τὸν δ' ἄρ' ὑπόδρα ἰδὼν προσέφη πολύμητις Ὀδυσσεύς·
“εἰ μὲν δὴ μετὰ τοῖσι θυοσκόος εὐχεται εἶναι,
πολλάκι που μέλλεις ἀρήμεναι ἐν μεγάροισι
τηλοῦ ἔμοι νόστοιο τέλος γλυκεροῖο γενέσθαι,
σοὶ δ' ἄλοχόν τε φίλην σπέσθαι καὶ τέκνα τεκέσθαι·
325 τῷ οὐκ ἂν θάνατόν γε δυσηλεγέα προφύγοισθα.”
ὥς ἄρα φωνήσας ξίφος εἶλετο χειρὶ παχείῃ
κείμενον, ὃ ῥ' Ἀγέλαος ἀποπροέηκε χαμᾶζε
κτεινόμενος· τῷ τὸν γε κατ' αὐχένα μέσσον ἔλασσε.
φθεγγομένου δ' ἄρα τοῦ γε κάρη κονίησιν ἐμίχθη.

2. (a) Write out and scan Λειώδης ... προσηύδα (lines 310–311). Indicate elisions where necessary. [2]
- (b) οὐ γάρ ... ῥέξοι (lines 313–315). Outline Leiodes's assertions. Support your answer by quoting the Greek text. [4]
- (c) Translate τῷ καὶ ... εὐεργέων (lines 317–319). [3]
- (d) εἰ μὲν ... προφύγοισθα (lines 321–325). Outline Odysseus's accusation against Agelaus. Support your answer by quoting the Greek text. [3]
- (e) ὥς ἄρα ... ἐμίχθη (lines 326–329). Describe Leiodes's death. Quotation of the Greek text is **not** required. [3]

Turn over

Option B — History**Extract 3 Thucydides, *The Peloponnesian War* 7.73.2–7.73.3**

οἱ δὲ ξυνεγίγνωσκον μὲν καὶ αὐτοὶ οὐχ ἦσσαν ταῦτα ἐκείνου, καὶ ἐδόκει ποιητέα εἶναι, τοὺς δὲ ἀνθρώπους ἄρτι ἀσμένους ἀπὸ ναυμαχίας τε μεγάλης ἀναπεπαυμένους καὶ ἅμα ἐορτῆς οὔσης (ἔτυχε γὰρ αὐτοῖς Ἡρακλεῖ ταύτην τὴν ἡμέραν θυσία οὔσα) οὐ δοκεῖν ἂν ῥαδίως ἐθελῆσαι ὑπακοῦσαι· ὑπὸ γὰρ τοῦ περιχαροῦς τῆς νίκης πρὸς πόσιν τετράφθαι τοὺς πολλοὺς ἐν τῇ ἐορτῇ, 5 καὶ πάντα μᾶλλον ἐλπίζειν ἂν σφῶν πείθεσθαι αὐτοὺς ἢ ὅπλα λαβόντας ἐν τῷ παρόντι ἐξελθεῖν. ὡς δὲ τοῖς ἄρχουσι ταῦτα λογιζομένοις ἐφαίνετο ἄπορα καὶ οὐκέτι ἔπειθεν αὐτοὺς ὁ Ἑρμοκράτης, αὐτὸς ἐπὶ τούτοις τάδε μηχανᾶται, δεδιὼς μὴ οἱ Ἀθηναῖοι καθ' ἡσυχίαν προφθάσωσιν ἐν τῇ νυκτὶ διελθόντες τὰ χαλεπώτατα τῶν χωρίων. πέμπει τῶν ἐταίρων τινὰς τῶν ἑαυτοῦ μετὰ ἰππέων πρὸς 10 τὸ τῶν Ἀθηναίων στρατόπεδον, ἠνίκα ξυνεσκόταξεν· οἱ προσελάσαντες ἐξ ὅσου τις ἔμελλεν ἀκούσεσθαι καὶ ἀνακαλεσάμενοί τινας ὥς ὄντες τῶν Ἀθηναίων ἐπιτήδειοι (ἦσαν γὰρ τινες τῷ Νικίᾳ διάγγελιο τῶν ἔνδοθεν) ἐκέλευον φράζειν Νικίᾳ μὴ ἀπάγειν τῆς νυκτὸς τὸ στρατεύμα ὡς Συρακοσίων τὰς ὁδοὺς φυλασσόντων, ἀλλὰ καθ' ἡσυχίαν τῆς ἡμέρας παρασκευασάμενον ἀποχωρεῖν.

3. (a) οἱ δὲ ... ὑπακοῦσαι (lines 1–4). Outline the Syracusans' reaction to the proposition of Hermocrates. Quotation of the Greek text is **not** required. [4]
- (b) ὑπὸ γὰρ ... ἐξελθεῖν (lines 4–5). Explain the reluctance of the Syracusans to obey. Quotation of the Greek text is **not** required. [2]
- (c) δεδιὼς ... τῶν χωρίων (lines 7–8). Describe Hermocrates's fear. Support your answer by quoting the Greek text. [3]
- (d) τὰ χαλεπώτατα τῶν χωρίων (line 8). List **two** features of the topography of Syracuse at this time that could make the launch of a counter attack difficult. Quotation of the Greek text is **not** required. [2]
- (e) ἐκέλευον ... ἀποχωρεῖν (lines 11–13). Outline what Hermocrates's men told Nicias. Support your answer by quoting the Greek text. [4]

Option B — History**Extract 4 Thucydides, *The Peloponnesian War* 7.77.6–7.78.2**

σπουδή δὲ ὁμοίως καὶ νύκτα καὶ ἡμέραν ἔσται τῆς ὁδοῦ· τὰ γὰρ ἐπιτήδεια βραχέα ἔχομεν, καὶ ἦν ἀντιλαβόμεθά του φιλίου χωρίου τῶν Σικελῶν (οὔτοι γὰρ ἡμῖν διὰ τὸ Συρακοσίων δέος ἔτι βέβαιοι εἰσίν), ἤδη νομίζετε ἐν τῷ ἐχυρῷ εἶναι. προπέπεμπται δ' ὡς αὐτούς, καὶ ἀπαντᾶν εἰρημένον καὶ σιτία ἄλλα κομίζειν. “τό τε ξύμπαν γνῶτε, ὧ ἄνδρες στρατιῶται, ἀναγκαῖόν τε ὄν ὑμῖν ἀνδράσιν ἀγαθοῖς γίγνεσθαι ὡς μὴ ὄντος χωρίου ἐγγύς ὅποι ἂν μαλακισθέντες σωθείητε καί, ἦν νῦν διαφύγητε τοὺς πολεμίους, οἱ τε ἄλλοι τευζόμενοι ὧν ἐπιθυμεῖτέ που ἐπιδεῖν καὶ οἱ Ἀθηναῖοι τὴν μεγάλην δύναμιν τῆς πόλεως καίπερ πεπτωκυῖαν ἐπανορθώσοντες· ἄνδρες γὰρ πόλις, καὶ οὐ τείχη οὐδὲ νῆες ἀνδρῶν κεναί.” ὁ μὲν Νικίας τοιάδε παρακελευόμενος ἅμα ἐπήει
 5
 10 Δημοσθένης οὐδὲν ἦσσαν τοῖς καθ' ἑαυτὸν τοιαῦτά τε καὶ παραπλήσια λέγων.

4. (a) Translate τὰ γὰρ ... εἶναι (lines 1–3). [3]
- (b) προπέπεμπται ... κομίζειν (lines 3–4). Outline this message. Quotation of the Greek text is **not** required. [2]
- (c) τό τε ξύμπαν ... ἐπανορθώσοντες (lines 4–7). Outline Nicias's speech. Support your answer by quoting the Greek text. [4]
- (d) ἄνδρες ... κεναί (lines 7–8). Analyse Nicias's definition of a city. Support your answer by quoting the Greek text. [2]
- (e) ὁ μὲν Νικίας ... λέγων (lines 8–10). Outline the actions of the **two** generals. Support your answer by quoting the Greek text. [4]

Turn over

Option C — Tragedy

Extract 5 Sophocles, *Ajax* 74–100

	Ὀδυσσεύς	τί δρᾶς, Ἀθάνα; μηδαμῶς σφ' ἕξω κάλει.
75	Ἀθηνᾶ	οὐ σῖγ' ἀνέξει μηδὲ δειλίαν ἀρεῖ;
	Ὀδ	μὴ πρὸς θεῶν, ἀλλ' ἔνδον ἀρκείτω μένων.
	Ἀθ	τί μὴ γένηται; πρόσθεν οὐκ ἀνήρ ὄδ' ἦν;
	Ὀδ	ἐχθρός γε τῷδε τάνδρι καὶ τανῦν ἔτι.
	Ἀθ	οὐκουν γέλωσ ἡδιστος εἰς ἐχθροὺς γελᾶν;
80	Ὀδ	ἐμοὶ μὲν ἀρκεῖ τοῦτον ἐν δόμοις μένειν.
	Ἀθ	μεμνηνότες ἄνδρα περιφανῶς ὀκνεῖς ἰδεῖν;
	Ὀδ	φρονοῦντα γάρ νιν οὐκ ἂν ἐξέστην ὄκνω.
	Ἀθ	ἀλλ' οὐδὲ νῦν σε μὴ παρόντ' ἴδη πέλας.
	Ὀδ	πῶς, εἴπερ ὀφθαλμοῖς γε τοῖς αὐτοῖς ὄρᾳ;
85	Ἀθ	ἐγὼ σκοτώσω βλέφαρα καὶ δεδορκότα.
	Ὀδ	γένοιτο μέντ' ἂν πᾶν θεοῦ τεχνωμένου.
	Ἀθ	σίγα νυν ἐστῶς καὶ μέν' ὡς κυρεῖς ἔχων.
	Ὀδ	μένομι' ἂν· ἤθελον δ' ἂν ἐκτὸς ὦν τυχεῖν.
	Ἀθ	ὦ οὔτος, Αἴας, δευτέρον σε προσκαλῶ.
90	Αἴας	τί βαιὸν οὕτως ἐντρέπει τῆς συμμαχου;
		ὦ χαῖρ' Ἀθάνα, χαῖρε Διογενὲς τέκνον,
		ὡς εὖ παρέστης· καὶ σε παγχρύσοις ἐγὼ
		στέψω λαφύροις τῆσδε τῆς ἄγρας χάριν.
	Ἀθ	καλῶς ἔλεξας· ἀλλ' ἐκεῖνό μοι φράσον,
95		ἔβαψας ἐγχος εὖ πρὸς Ἀργείων στρατῶ;
	Αἴ	κόμπος πάρεστι κοῦκ ἀπαρνοῦμαι τὸ μή.
	Ἀθ	ἦ καὶ πρὸς Ἀτρείδαισιν ἤχησας χέρα;
	Αἴ	ὥστ' οὔποτ' Αἴανθ' οἶδ' ἀτιμάσουσ' ἔτι.
	Ἀθ	τεθναῖσιν ἄνδρες, ὡς τὸ σὸν ξυνηκ' ἐγώ.
100	Αἴ	θανόντες ἤδη τᾶμ' ἀφαιρείσθων ὄπλα.

5. (a) τί δρᾶς ... μένειν (lines 74–80). Outline Odysseus's response to Athena. Support your answer by quoting the Greek text. [4]
- (b) μεμνηνότες ... δεδορκότα (lines 81–85). Explain why Odysseus is worried **and** state Athena's solution. Support your answer by quoting the Greek text. [2]
- (c) Translate γένοιτο ... τυχεῖν (lines 86–88). [3]
- (d) καλῶς ... ἐγώ (lines 94–99). List what Ajax has done. Support your answer by quoting the Greek text. [4]
- (e) θανόντες ... ὄπλα (line 100). Outline Ajax's desire. Quotation of the Greek text is **not** required. [2]

Option C — Tragedy

Extract 6 Sophocles, *Philoctetes* 54–80

Ὀδυσσεύς

55 τὴν Φιλοκτῆτου σε δεῖ
 ψυχὴν ὅπως δόλοισιν ἐκκλέψεις λέγων.
 ὅταν σ' ἐρωτᾷ τίς τε καὶ πόθεν πάρει,
 λέγειν, Ἀχιλλέως παῖς· τόδ' οὐχὶ κλεπτέον·
 πλείς δ' ὡς πρὸς οἶκον, ἐκλιπὼν τὸ ναυτικὸν
 στρατευμ' Ἀχαιῶν, ἔχθος ἐχθήρας μέγα,
 60 οἱ σ' ἐν λιταῖς στείλαντες ἐξ οἴκων μολεῖν,
 μόνην ἔχοντες τήνδ' ἄλωσιν Ἴλίου,
 οὐκ ἠξίωσαν τῶν Ἀχιλλείων ὅπλων
 ἐλθόντι δοῦναι κυρίως αἰτουμένω,
 ἀλλ' αὐτ' Ὀδυσσεῖ παρέδοσαν· λέγων ὅσ' ἂν
 65 θέλης καθ' ἡμῶν ἔσχατ' ἐσχάτων κακά.
 τούτῳ γὰρ οὐδέν μ' ἀλγυνεῖς· εἰ δ' ἐργάσει
 μὴ ταῦτα, λύπην πᾶσιν Ἀργείοις βαλεῖς.
 εἰ γὰρ τὰ τοῦδε τόξα μὴ ληφθήσεται,
 οὐκ ἔστι πέρσαι σοι τὸ Δαρδάνου πέδον.
 70 ὡς δ' ἔστ' ἐμοὶ μὲν οὐχί, σοὶ δ' ὀμίλια
 πρὸς τόνδε πιστὴ καὶ βέβαιος, ἔκμαθε.
 σὺ μὲν πέπλευκας οὔτ' ἔνορκος οὐδενὶ
 οὔτ' ἐξ ἀνάγκης οὔτε τοῦ πρώτου στόλου·
 ἐμοὶ δὲ τούτων οὐδέν ἐστ' ἀρνήσιμον.
 75 ὥστ' εἴ με τόξων ἐγκρατὴς αἰσθήσεται,
 ὄλωλα καὶ σὲ προσδιαφθερῶ ξυνών.
 ἀλλ' αὐτὸ τοῦτο δεῖ σοφισθῆναι, κλοπευὺς
 ὅπως γενήσεται τῶν ἀνικῆτων ὅπλων.
 80 ἔξοιδα, παῖ, φύσει σε μὴ πεφυκότα
 τοιαῦτα φωνεῖν μηδὲ τεχνᾶσθαι κακά·

6. (a) Write out and scan ψυχὴν ... πάρει (lines 55–56). Indicate elisions where necessary. [2]
- (b) ὅταν ... Ἀχαιῶν (lines 56–59). Outline what Neoptolemus must tell Philoctetes. Support your answer by quoting the Greek text. [4]
- (c) οἱ σ' ... παρέδοσαν (lines 60–64). Explain why Neoptolemus supposedly hates the Greeks. Support your answer by quoting the Greek text. [3]
- (d) ἔξοιδα ... κακά (lines 79–80). Outline Odysseus's reservation. Quotation of the Greek text is **not** required. [2]
- (e) Identify **two** figures of speech used in these lines **and** describe their effect. Support your answer by quoting the Greek text. [4]

Turn over

Option E — Women

Extract 7 Euripides, *Iphigenia at Aulis* 1336–1365

	Χορός	ἐγὼ μὲν οἰκτίρω σε συμφορᾶς κακῆς τυχοῦσαν, οἴας μήποτ' ὄφελος τυχεῖν.
	Ἰφιγένεια	ὦ τεκοῦσα μήτηρ, ἀνδρῶν ὄχλον εἰσορῶ πέλας.
	Κλυταιμῆστρα	τόν τε τῆς θεᾶς παῖδα, τέκνον, ὧ σὺ δεῦρ' ἐλήλυθας. 1340 Ἰφ. διαχαλαῖτέ μοι μέλαθρα, δμῶες, ὡς κρύψω δέμας. Κλ. τί δὲ τέκνον, φεύγεις; Ἰφ. Ἀχιλλέα τόνδ' ἰδεῖν αἰσχύνομαι. Κλ. ὡς τί δή; Ἰφ. τὸ δυστυχές μοι τῶν γάμων αἰδῶ φέρει. Κλ. οὐκ ἐν ἀβρότῃ κείσαι πρὸς τὰ νῦν πεπτωκότα. ἀλλὰ μίμν' οὐ σεμνότητος ἔργον, ἦν ὀνώμεθα.
	Ἀχιλλεύς	
1345		ὦ γύναι τάλαινα, Λήδας θύγατερ . . . Κλ. οὐ ψευδῆ θροεῖς. Ἀχ. δεῖν' ἐν Ἀργείοις βοᾶται . . . Κλ. τίνα βοήν; σήμαινέ μοι. Ἀχ. ἀμφὶ σῆς παιδός . . . Κλ. πονηρὸν εἶπας οἰωνὸν λόγον. Ἀχ. ὡς χρεῶν σφάζαι νιν. Κλ. οὐδεὶς τοῖσδ' ἐναντίον λέγει; Ἀχ. ἐς θόρυβον ἐγὼ τι καὐτὸς ἤλυθον . . . Κλ. τί ν', ὦ ξένε;
1350		Ἀχ. σῶμα λευσθῆναι πέτροισι. Κλ. μῶν κόρην σφάζω ἐμήν; Ἀχ. αὐτὸ τοῦτο. Κλ. τίς δ' ἂν ἔτλη τοῦ σώματος τοῦ σοῦ θιγεῖν; Ἀχ. πάντες Ἕλληνες. Κλ. στρατὸς δὲ Μυρμιδῶν οὐ σοι παρῆν; Ἀχ. πρῶτος ἦν ἐκεῖνος ἐχθρός. Κλ. δι' ἄρ' ὀλώλαμεν, τέκνον. Ἀχ. οἷ με τὸν γάμων ἀπεκάλουν ἥσσονα. Κλ. ἀπεκρίνω δὲ τί;
1355		Ἀχ. τὴν ἐμήν μέλλουσιν εὐνήν μὴ κτανεῖν . . . Κλ. δίκαια γάρ. Ἀχ. ἦν ἐφήμισεν πατήρ μοι. Κλ. καὶ Ἀργόθεν γ' ἐπέμψατο. Ἀχ. ἀλλ' ἐνικώμην κεκραγμοῦ. Κλ. τὸ πολὺ γὰρ δεινὸν κακόν. Ἀχ. ἀλλ' ὅμως ἀρήξομέν σοι. Κλ. καὶ μαχῆ πολλοῖσιν εἶς; Ἀχ. εἰσορᾶς τεύχη φέροντας τούσδε; Κλ. ὄναιο τῶν φρενῶν.
1360		Ἀχ. ἀλλ' ὀνησόμεσθα. Κλ. παῖς ἄρ' οὐκέτι σφαγήσεται; Ἀχ. οὐκ, ἐμοῦ γ' ἐκόντος. Κλ. ἦξει δ' ὅστις ἄψεται κόρης; Ἀχ. μυρῖοι γ', ἄξει δ' Ὀδυσσεύς. Κλ. ἄρ' ὁ Σισύφου γόνος; Ἀχ. αὐτὸς οὗτος. Κλ. ἴδια πράσσω, ἢ στρατοῦ ταχθεὶς ὑπο; Ἀχ. αἰρεθεὶς ἐκῶν. Κλ. πονηρὰν γ' αἴρεσιν, μαιφονεῖν.
1365	Ἀχ.	ἀλλ' ἐγὼ σχήσω νιν.

7. (a) Write out and scan ἐγὼ ... τυχεῖν (lines 1336–1337). Indicate elisions where necessary. [2]
- (b) τί δὲ τέκνον ... φέρει (lines 1341–1342). Explain why Iphigenia seeks to escape. Support your answer by quoting the Greek text. [3]
- (c) ὦ γύναι ... νιν (lines 1345–1348). Outline what Clytemnestra learns from Achilles. Support your answer by quoting the Greek text. [4]
- (d) οὐδεὶς ... τέκνον (lines 1348–1353). Describe the danger Achilles faced. Quotation of the Greek text is **not** required. [3]
- (e) ἦξει ... μαιφονεῖν (lines 1361–1364). Identify who will come to seize Iphigenia **and** under whose orders. Support your answer by quoting the Greek text. [3]

Option E — Women

Extract 8 Plato, *Republic* Book 5 455a–455e

βούλει οὖν δεώμεθα τοῦ τὰ τοιαῦτα ἀντιλέγοντος ἀκολουθῆσαι ἡμῖν, ἐάν πως ἡμεῖς ἐκείνῳ ἐνδειξώμεθα ὅτι οὐδὲν ἐστὶν ἐπιτήδευμα ἴδιον γυναικί πρὸς διοίκησιν πόλεως; πάνυ γε. ἴθι δὴ, φήσομεν πρὸς αὐτόν, ἀποκρίνου· ἄρα οὕτως ἔλεγες τὸν μὲν εὐφυῆ πρὸς τι εἶναι, τὸν δὲ ἀφυῆ, ἐν ᾧ ὁ μὲν ῥαδίως τι μανθάνοι, ὁ δὲ λαλεπῶς; καὶ ὁ μὲν ἀπὸ βραχείας μαθήσεως ἐπὶ πολὺ εὐρετικὸς εἶη οὗ ἔμαθεν, ὁ δὲ πολλῆς μαθήσεως τυχὼν καὶ μελέτης μηδ' ἂν ἔμαθε σφῶζοιτο; καὶ τῷ μὲν τὰ τοῦ σώματος ἰκανῶς ὑπηρετοῖ τῇ διανοίᾳ, τῷ δὲ ἐναντιοῖτο; ἄρ' ἄλλα ἄττα ἐστὶν ἢ ταῦτα, οἷς τὸν εὐφυῆ πρὸς ἕκαστα καὶ τὸν μὴ ὠρίζου; οὐδεὶς, ἦ δ' ὅς, ἄλλα φήσει. οἴσθ' ἂν τι οὖν ὑπὸ ἀνθρώπων μελετώμενον, ἐν ᾧ οὐ πάντα ταῦτα τὸ τῶν ἀνδρῶν γένος διαφερόντως ἔχει ἢ τὸ τῶν γυναικῶν; ἢ μακρολογῶμεν τὴν τε ὑφαντικὴν λέγοντες καὶ τὴν τῶν ποπάνων τε καὶ ἐσημάτων 10 θεραπείαν, ἐν οἷς δὴ τι δοκεῖ τὸ γυναικεῖον γένος εἶναι, οὗ καὶ καταγελαστότατόν ἐστι πάντων ἠττώμενον; ἀληθῆ, ἔφη, λέγεις, ὅτι πολὺ κρατεῖται ἐν ἅπασιν ὡς ἔπος εἰπεῖν τὸ γένος τοῦ γένους. γυναικες μέντοι πολλαὶ πολλῶν ἀνδρῶν βελτίους εἰς πολλά· τὸ δὲ ὅλον ἔχει ὡς σὺ λέγεις. οὐδὲν ἄρα ἐστίν, ὦ φίλε, ἐπιτήδευμα τῶν πόλιν διοικούντων γυναικὸς διότι γυνή, οὐδ' ἀνδρὸς διότι 15 ἀνήρ, ἀλλ' ὁμοίως διεσπαρμέναι αἱ φύσεις ἐν ἀμφοῖν τοῖν ζώοις, καὶ πάντων μὲν μετέχει γυνὴ ἐπιτηδευμάτων κατὰ φύσιν, πάντων δὲ ἀνήρ, ἐπὶ πᾶσι δὲ ἀσθενέστερον γυνὴ ἀνδρὸς.

8. (a) Translate βούλει ... πόλεως (lines 1–2). [3]
- (b) ἄρα οὕτως ... λαλεπῶς (lines 3–4). Describe the **two** types of people. Support your answer by quoting the Greek text. [4]
- (c) καὶ ὁ μὲν ... σφῶζοιτο (lines 4–5). Compare how the natures of the two types of people affect their learning. Support your answer by quoting the Greek text. [2]
- (d) γυναικες ... εἰς πολλά (line 12). Outline the objection. Quotation of the Greek text is **not** required. [2]
- (e) οὐδὲν ἄρα ... ἀνδρὸς (lines 12–15). Analyse the conclusion reached by Socrates. Quotation of the Greek text is **not** required. [4]

Turn over

Option G — Barbarians**Extract 9 Herodotus, *The Histories* 2.35.4–2.36.4**

ἰράται γυνή μὲν οὐδεμία οὔτε ἔρσηνος θεοῦ οὔτε θηλέης, ἄνδρες δὲ πάντων τε καὶ πασέων. τρέφειν τοὺς τοκέας τοῖσι μὲν παισὶ οὐδεμία ἀνάγκη μὴ βουλομένοισι, τῆσι δὲ θυγατράσι πᾶσα ἀνάγκη καὶ μὴ βουλομένησι. οἱ ἱρέες τῶν θεῶν τῆ μὲν ἄλλη κομέουσι, ἐν Αἰγύπτῳ δὲ ξυρῶνται. τοῖσι ἄλλοισι ἀνθρώποισι νόμος ἅμα κήδεϊ κεκάρθαι τὰς κεφαλὰς τοὺς μάλιστα ἰκνέεται,

5 Αἰγύπτιοι δὲ ὑπὸ τοὺς θανάτους ἀνιέισι τὰς τρίχας αὔξασθαι τὰς τε ἐν τῇ κεφαλῇ καὶ τῷ γενεῖω, τέως ἐξυρημένοι. τοῖσι μὲν ἄλλοισι ἀνθρώποισι χωρὶς θηρίων ἢ διαίτα ἀποκέκριται, Αἰγυπτίοισι δὲ ὁμοῦ θηρίοισι ἢ διαίτά ἐστι. ἀπὸ πυρῶν καὶ κριθέων ἄλλοι ζώουσι, Αἰγυπτίων δὲ τῷ ποιευμένῳ ἀπὸ τούτων τὴν ζόην ὄνειδος μέγιστόν ἐστι, ἀλλὰ ἀπὸ ὀλυρέων ποιεῦνται σιτία, τὰς ζεῖας μετεξέτεροι καλέουσι. φυρῶσι τὸ μὲν σταῖς τοῖσι ποσί, τὸν δὲ πηλὸν τῆσι χερσί, καὶ τὴν κόπρον

10 ἀναιρέονται. τὰ αἰδοῖα ἄλλοι μὲν ἐῷσι ὡς ἐγένοντο, πλὴν ὅσοι ἀπὸ τούτων ἔμαθον, Αἰγύπτιοι δὲ περιτάμνονται. εἴματα τῶν μὲν ἀνδρῶν ἕκαστος ἔχει δύο, τῶν δὲ γυναικῶν ἐν ἐκάστη.

9. (a) ἰράται ... πασέων (line 1). Outline how the two sexes serve the gods of Egypt. Quotation of the Greek text is **not** required. [2]
- (b) οἱ ἱρέες ... ἐξυρημένοι (lines 3–6). Outline Herodotus's comments about Egyptian customs regarding hair. Support your answer by quoting the Greek text. [4]
- (c) ἀπὸ πυρῶν ... καλέουσι (lines 7–9). Contrast Egyptian dietary habits to those of other peoples according to Herodotus. Support your answer by quoting the Greek text. [4]
- (d) φυρῶσι ... περιτάμνονται (lines 9–11). List **three** things which Herodotus asserts are Egyptian practices. Support your answer by quoting the Greek text. [3]
- (e) εἴματα ... ἐκάστη (line 11). Outline Herodotus's statement. Quotation of the Greek text is **not** required. [2]

Option G — Barbarians

Extract 10 Aeschylus, *Persae* 159–180

	Ἄτοσσα	
160		ταῦτα δὴ λιποῦσ' ἰκάνω χρυσεοστόλμους δόμους καὶ τὸ Δαρείου τε κάμὸν κοινὸν εὐνατήριον. κάμῃ καρδίαν ἀμύσσει φροντίς· ἐς δ' ὑμᾶς ἐρῶ μῦθον οὐδαμῶς ἐμαυτῆς οὐσ' ἀδειμαντος, φίλοι, μὴ μέγας πλοῦτος κονίσας οὐδας ἀντρέψη ποδι ὄλβον, ὃν Δαρεῖος ἤρεν οὐκ ἄνευ θεῶν τινος.
165		ταῦτά μοι διπλῆ μέριμνα φραστός ἐστιν ἐν φρεσίν, μῆτε χρημάτων ἀνάδρων πλήθος ἐν τιμῇ σέβειν μῆτ' ἀχρημάτοισι λάμπειν φῶς ὅσον σθένος πάρα. ἔστι γὰρ πλοῦτός γ' ἀμεμφής, ἀμφὶ δ' ὀφθαλμῶ φόβος· ὄμμα γὰρ δόμων νομίζω δεσπότητος παρουσίαν.
170		πρὸς τὰδ' ὡς οὕτως ἐχόντων τῶνδε, σύμβουλοι λόγου τοῦδέ μοι γένεσθε, Πέρσαι, γηραλέα πιστώματα· πάντα γὰρ τὰ κέδν' ἐν ὑμῖν ἐστὶ μοι βουλευμάτα.
	Χορός	
175		εὖ τόδ' ἴσθι, γῆς ἄνασσα τῆσδε, μὴ σε δις φράσαι μῆτ' ἔπος μῆτ' ἔργον ὧν ἂν δύναμις ἡγεῖσθαι θέλῃ· εὐμενεῖς γὰρ ὄντας ἡμᾶς τῶνδε συμβούλους καλεῖς.
	Ἄτ.	
180		πολλοῖς μὲν αἰεὶ νυκτέροις ὀνειράσιν ξύνειμ', ἀφ' οὔπερ παῖς ἐμὸς στείλας στρατὸν Ἰαόνων γῆν οἴχεται Πέρσαι θέλων· ἀλλ' οὔτι πω τοιόνδ' ἐναργές εἰδόμην ὡς τῆς πάροιθεν εὐφρόνης· λέξω δέ σοι.

10. (a) ταῦτα ... τινος (lines 159–164). Analyse Atossa's worry. Support your answer by quoting the Greek text. [4]
- (b) ταῦτά ... παρουσίαν (lines 165–169). Discuss Atossa's thoughts on wealth. Support your answer by quoting the Greek text. [3]
- (c) Translate εὖ τόδ' ... καλεῖς (lines 173–175). [3]
- (d) Write out and scan πολλοῖς ... στρατὸν (lines 176–177). Indicate elisions where necessary. [2]
- (e) πολλοῖς ... σοι (lines 176–180). Outline what Atossa tells the chorus about her dreams. Support your answer by quoting the Greek text. [3]